

BONDEN EN VNG EENS OVER OMZETTING CAR-UWO NAAR CAO GEMEENTEN

Op vrijdag 26 oktober heeft FNV, samen met de andere bonden CNV en CMHF, voorgenomen afspraken gemaakt met de VNG over de omzetting van de rechtspositie CAR-UWO naar de Cao Gemeenten. Er ligt een tekst klaar voor een cao gemeenten die volledig past binnen het civiele recht. De sector gemeenten is hiermee voorbereid op de ingang van de Wet Normalisering Rechtspositie Ambtenaren (WNRA) per 1 januari 2020.

1 OP 1 OMZETTING

Sinds begin dit jaar is er gewerkt aan de omzetting van de tekst. Doel van het proces was een 1 op 1 opzetting van de huidige rechtspositie naar een cao tekst, die aansluit bij de regelgeving in het Burgerlijk Wetboek (BW). Over de omzetting zijn vooraf de volgende uitgangspunten afgesproken:

1. de genormaliseerde Cao Gemeenten past binnen de straks geldende wet- en regelgeving;
2. de bestaande rechten en plichten wijzigen inhoudelijk niet (één-op-één omzetting);
3. de genormaliseerde Cao Gemeenten herhaalt geen geldende wet- en regelgeving;
4. de tekst is modern, begrijpelijk en herkenbaar;
5. de toelichting op de CAR-UWO is door eenvoudig leesbare teksten niet meer noodzakelijk;
6. wijzigingen zijn herleidbaar en te raadplegen in de transponeringstabel.

Een paritaire werkgroep heeft op basis van deze uitgangspunten intensief gewerkt aan de omzetting met hulp van bureau Vijverberg Juristen. De 1 op 1 omzetting was goed mogelijk voor het grootste deel van de CAR-UWO, maar voor een klein aantal zaken was dit niet mogelijk. Bepalingen uit de CAR-UWO die in strijd zijn met de straks geldende wet- en regelgeving, zijn aangepast. Wanneer dit leidde tot een inhoudelijke wijziging, hebben de vakbonden dit met de VNG besproken en afspraken gemaakt over een nieuwe tekst.

Wat al wettelijk geregeld is in het Burgerlijk Wetboek of aanverwante wet- of regelgeving, is niet overgenomen in de genormaliseerde Cao Gemeenten. Verouderde, overbodige artikelen of bepalingen die op een andere plek geregeld kunnen worden, zijn vervallen. Mede door de korte actieve zinnen en een logische opbouw van de tekst is de genormaliseerde Cao Gemeenten aanzienlijk dunner dan de CAR-UWO. Er is geen aparte toelichting op de cao meer. Daar waar de toelichting op de CAR-UWO nog aanvullende rechten of plichten op het betreffende artikel bevat, zijn deze opgenomen in de genormaliseerde Cao Gemeenten.

Alle wijzigingen staan in een transponeringstabel. Deze tabel geeft aan met welke oude CAR-UWO-artikelen de nieuwe artikelen in de genormaliseerde Cao Gemeenten corresponderen. Daarnaast bevat de transponeringstabel een korte uitleg bij artikelen uit de CAR-UWO, die niet meer terugkomen in de genormaliseerde Cao Gemeenten; de vervallen artikelen. Deze uitleg is verdeeld in de categorieën:

- a) dubbeling met het Burgerlijk Wetboek of andere wet- en regelgeving;
- b) strijd met het Burgerlijk Wetboek of andere wet- en regelgeving;
- c) besluit van het LOGA;
- d) bepaling behoort tot de brandweer;
- e) ondervangen in een artikel in de cao;
- f) past niet in het systeem van het Burgerlijk Wetboek;
- g) bepaling is verouderd en wordt niet meer toegepast;
- h) bepaling voegt niets toe.

De transponeringstabellen worden als apart document beschikbaar gesteld, naast de nieuwe tekst van de cao gemeenten 2020 en de huidige CAR-UWO, zodat een vergelijking mogelijk is.

GEEN ONDERSCHIED CAR-UWO

De CAR-UWO bestaat uit twee delen, de CAR (Collectieve arbeidsvoorwaardenregeling) en de UWO (Uitwerkingsovereenkomst). In de praktijk zijn nagenoeg alle LOGA-afspraken verwerkt in de CAR. Daarnaast volgen de meeste gemeenten de UWO-bepalingen.

De vakbonden hebben met de VNG afgesproken dat er vanaf de inwerkingtreding van de Wnra één cao is die geldt voor alle gemeenten. De genormaliseerde Cao Gemeenten bestaat voor het merendeel uit bepalingen waar niet (positief of negatief) van afgeweken mag worden. In die gevallen waar gemeenten kunnen afwijken, is dit aangegeven in de betreffende artikelen. De genormaliseerde Cao Gemeenten kent het onderscheid tussen artikelen die voortkomen uit de CAR en UWO niet meer. De artikelen die voortkomen uit de UWO zijn omgezet in Cao-artikelen. Een beperkt aantal UWO-artikelen is vanwege verouderde inhoud of overbodigheid vervallen.

AFWIJKINGEN G4

Amsterdam, Den Haag, Rotterdam en Utrecht (G4) vallen tot de datum van inwerkingtreding van de Wnra niet volledig onder de CAR-UWO. De G4 hebben nu een eigen positie in het arbeidsvoorwaardenoverleg en hebben elk afzonderlijk een aantal afwijkende arbeidsvoorwaarden ten opzichte van de CAR-UWO. Vanaf de datum van inwerkingtreding van de Wnra geldt de Cao Gemeenten ook rechtstreeks voor de G4. De VNG en de vakbonden hebben afgesproken dat de één-op-één omzetting ook voor de G4 geldt. Dit houdt in dat daar waar de G4 nu afwijkt van de CAR-UWO, de G4 ook na de datum van inwerkingtreding van de Wnra kan afwijken van de genormaliseerde Cao Gemeenten. Deze afspraak geldt alleen voor de G4.

VEROUDERDE HOOFDSTUKKEN CAR-UWO

De CAR-UWO bevat een aantal hoofdstukken die uitsluitend nog worden geraadpleegd om oude uitkeringsrechten vast te stellen; er vloeien geen nieuwe aanspraken uit voort. Het gaat om de hoofdstukken 10, 10a, 11 en 11a. Deze hoofdstukken zijn bij de omzetting één-op-één opgenomen in de bijlage 6 bij de genormaliseerde Cao Gemeenten. Deze hoofdstukken zijn dus niet herschreven. Voor inwerkingtreding van de Wnra hebben de VNG en de vakbonden afgesproken de 'oude' rechten en plichten uit deze hoofdstukken te bestuderen en hiervan een duidelijk overzicht te maken. Dit overzicht wordt dan verwerkt in bijlage 6 van de cao.

WERKING EN PUBLICATIE GENORMALISEERDE CAO GEMEENTEN

Op dit moment hebben uitwerkingen van de CAR-UWO in lokale rechtspositieregelingen pas rechtskracht nadat het college deze heeft vastgesteld. In het cao-recht is dat geen voorwaarde. Wanneer cao partijen landelijk een akkoord hebben gesloten, heeft de cao meteen rechtskracht voor alle gemeenten en de organisaties die zijn aangesloten. De VNG en de vakbonden stellen de tekst van de Cao Gemeenten nu ter beschikking voor consultatie. Pas na deze consultatie stellen partijen vast of dit de definitieve tekst is. Bovendien kan de tekst van de Cao Gemeenten vóór de inwerkingtreding van de Wnra nog worden aangepast, als partijen dat overeenkomen in een arbeidsvoorwaardenoverleg, zoals het overleg over de cao 2019.

De Cao Gemeenten gaat gelden, wanneer er op de datum van inwerkingtreding van de Wnra een arbeidsvoorwaardenakkoord is, dat door beide partijen bekrachtigd is en dat een looptijd kent die minstens de datum van inwerkingtreding van de Wnra bestrijkt. De bonden en de VNG vinden dat de ingang van de Cao Gemeenten niet mag afhangen van de voortgang van arbeidsvoorwaardenoverleg dat vóór de inwerkingtreding van de Wnra plaatsvindt. Dit betekent dat als er vóór de datum van inwerkingtreding van de Wnra geen arbeidsvoorwaardenakkoord is met een looptijd die minimaal de datum van inwerkingtreding omvat, dat partijen de Cao Gemeenten op basis van de huidige tekst aanmelden bij het ministerie van SZW met een looptijd van 31 december 2019 tot en met 8 januari 2020.

LOKAAL OVERLEG MET DE VAKBONDEN

In de cao gemeenten komt een nieuw hoofdstuk waarin het lokale overleg met de vakbonden is beschreven. De grondslag in de Ambtenarenwet voor het overleg in het GO is vervallen, maar er is een nieuwe vorm gekozen voor dit overleg dat aansluit bij het BW. De verplichting om te overleggen op lokaal niveau met de bonden is gebleven, maar het heeft zich wel beperkt tot een aantal in de cao afgesproken onderwerpen:

- de conversietabel bij functiewaardering,
- een uitloopschaal (waar deze nog voorkomt),
- een inconveniëntentoeelage,
- de reis- en verblijfkostenregeling,
- de reiskostenvergoeding woon-werkverkeer,
- decentraal afgesproken bronnen en doelen van het individueel keuzebudget (IKB),
- bovenwettelijk vakantieverlof, en
- aanvullende afspraken over het van-werk-naar-werk traject
- sociaal statuut en sociaal plan

De gemeentelijke werkgever mag een regeling over deze onderwerpen pas invoeren, wijzigen of intrekken als hij daarover overeenstemming met de vakbonden heeft.

Partijen zijn vrij om over andere onderwerpen te spreken die beide van belang vinden. De vorm van het overleg kan lokaal bepaald worden. Er staan wel enkele uitgangspunten voor het overleg in het nieuwe hoofdstuk “lokaal overleg met de vakbonden” en er komt een voorbeeldregeling in de cao (Bijlage 2). FNV is blij dat het gelukt is om het eens te worden over een lokaal overleg met de vakbonden, omdat hiermee de sociale dialoog ook op dat niveau door kan gaan en de belangen van werknemers goed behartigd kunnen worden!

GESCHILLENREGELINGEN

Op dit moment kunnen medewerkers van gemeenten bezwaar indienen tegen elk besluit dat hen raakt in hun rechtspositie. Dit volgt uit de Algemene wet bestuursrecht (Awb). Nadat de Wnra in werking treedt, is de Awb niet langer van toepassing op de rechtspositie van gemeentelijke medewerkers en vervalt voor hen de mogelijkheid van bezwaar. Medewerkers kunnen bij een geschil direct naar de kantonrechter. De nieuwe Cao Gemeenten verplicht werkgevers echter om voor een aantal onderwerpen geschillenregelingen in te stellen.

De vakbonden hebben met de VNG de volgende afspraken gemaakt.

- a) Partijen gaan bevorderen dat werkgevers en werknemers geschillen zoveel mogelijk in de zogenoemde prejudiciële fase oplossen: een goed gesprek, mediation en bemiddeling. De VNG en de vakbonden gaan hier in 2019 voorlichting over geven.
- b) De in de CAR-UWO opgenomen verplichting om een van-werk-naar-werk commissie te hebben, komt ook in de nieuwe Cao Gemeenten. Dit volgt uit de één-op-één omzetting van CAR-UWO naar Cao Gemeenten.
- c) Gemeenten zijn na inwerkingtreding van de Wnra verplicht om een geschillenregeling te hebben voor functiewaardering en voor individuele toepassing van sociale statuten en sociale plannen.
- d) De VNG en de vakbonden bestuderen of het wenselijk is om een gezamenlijke sectorale interpretatiecommissie in te stellen voor geschillen die ontstaan bij toepassing van de cao.
- e) De VNG en de vakbonden monitoren welke gevolgen het heeft dat medewerkers niet meer in bezwaar kunnen gaan tegen negatieve beoordelingen, en bespreken daarna of dat moet leiden tot een cao-afpraak hierover.

De regeling voor (b) de van-werk-naar-werk commissie staat al in de tekst voor de genormaliseerde Cao Gemeenten (artikel 9.14). De VNG en de vakbonden publiceren uiterlijk 1 april 2019 de cao-teksten voor (c) de geschillenregelingen voor functiewaardering en individuele toepassing sociale plannen.

ONTSLAGCOMMISSIE

Afgesproken is dat partijen gebruik maken van de mogelijkheid tot het instellen van een ontslagcommissie bij cao. Deze ontslagcommissie zal medewerkers die vóór de inwerkintreding van de Wnra boventallig worden maar na die datum in aanmerking komen voor ontslag om bedrijfseconomische redenen, het ontslag beoordelen aan de hand van het op het moment van boventalligheidverklaring geldende regelgeving. Hierna zal de commissie zich baseren op de reguliere wettelijke mogelijkheden. Partijen werken een voorstel uit en komen overeen de commissie eerst voor een periode van vier jaar in te stellen. Na die periode evalueren partijen of voortzetting van de commissie gewenst is.

WERKGEVERSBIJDRAGE EN TRANSITIEVERGOEDING

De vakbonden en de VNG hebben ook de intentie afgesproken om te komen tot afspraken over een werkgeversbijdrage aan de vakbonden met wie de cao wordt afgesloten en over de wijze waarop stapeling van rechten kan worden voorkomen bij toepassing van de transitievergoeding per 1 januari 2020. Bij dit laatste punt zijn we het eens dat afspraken over het voorkomen van stapeling niet mogen leiden tot verslechtering van de huidige arbeidsvoorwaarden van medewerkers. Voor beide punten zal een paritaire adviesgroep uiterlijk 1 april 2019 een advies uitbrengen.

CONSULTATIE VAN DE ACHTERBAN

Nu vakbonden en VNG het eens zijn over de omzetting van CAR-UWO naar de cao gemeenten, willen we de achterban consulteren over deze omzetting. We menen dat de uitgangspunten van 1 op 1 omzetting en overgang naar een leesbare tekst, zijn gerealiseerd met dit resultaat. Maar we vinden het belangrijk dat dit ook herkend wordt door de achterban. Daarom is afgesproken dat de tekst van de genormaliseerde cao gemeenten voor consultatie gepubliceerd wordt op de websites van de VNG en de bonden.

De tekst is nu beschikbaar in de vorm van een interactieve pdf. Deze interactieve pdf van de genormaliseerde Cao Gemeenten is optimaal te gebruiken en hiermee kan snel en eenvoudig door hoofdstukken, artikelen en tabellen genavigeerd worden. Om de tekst van de genormaliseerde Cao Gemeenten gemakkelijk te kunnen vergelijken met de tekst van de CAR-UWO zijn ook de CAR-UWO en de toelichting op de CAR-UWO opgemaakt.

Voor de consultatie zijn de volgende documenten beschikbaar:

1. een interactieve pdf van de genormaliseerde Cao Gemeenten ([klik hier](#));
2. de CAR-UWO per 1-10-2018 ([klik hier](#));
3. transponeringstabel van CAR-UWO naar de genormaliseerde Cao Gemeenten en andersom per 1-10-2018 ([klik hier](#));

Vanaf publicatie op 22 november kan gereageerd op de omzetting naar de genormaliseerde cao gemeenten via ([klik hier](#)). De consultatie staat open tot uiterlijk 15 januari 2019.

Er zullen nog informatiebijeenkomsten georganiseerd worden over de genormaliseerde cao in december 2018 en januari 2019. De data en locaties zullen later bekend gemaakt worden via onze website en een digitale nieuwsbrief.

VOORGENOMEN AFSPRAKEN

FNV, CNV en CMHF hebben *voorgenomen* afspraken gemaakt over de omzetting. Pas als de achterban is geconsulteerd en partijen zien dat er breed draagvlak is voor de omzetting, zullen de afspraken definitief zijn. FNV is blij dat het gelukt is om tot een goede 1 op 1 omzetting te komen en dat we tijdig tot een resultaat zijn gekomen. De rechten van medewerkers zijn door de overgang goed geborgd en op sommige punten zelfs verbeterd. We liggen als sector op schema voor de overgang naar de cao gemeenten in 2020!